

ЗАКОН ЗА БУЏЕТИТЕ

Сл.Весник на Р.Македонија бр.64 од 03.08.2005 година

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Содржина на Законот

Член 1

Со овој закон се уредуваат постапката за изготвување, донесување, извршување на Буџетот на Република Македонија и буџетите на единиците на локалната самоуправа и на градот Скопје (во натамошниот текст: општините) и известување за извршување на истите.

Дефиниции

Член 2

Одделните поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

- 1. Буџетски корисници** се корисници од прва линија од областа на законодавната, извршната и судската власт (во натамошниот текст: централна власт), фондовите, корисниците на буџетите на општините и корисниците основани со закон на кои им е доверено вршење на јавни овластувања;
- 2. Единки корисници** се корисници од втора линија кои се финансираат преку соодветниот буџетски корисник;
- 3. Раководител на буџетски корисник** е лицето кое раководи со буџетскиот корисник, односно единката корисник;
- 4. Буџет на Република Македонија** е годишен план на приходи и други приливи и одобрени средства и ги вклучува централниот буџет и буџетите на фондовите;
- 5. Централен буџет** е годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства, а се однесува на буџетските корисници на централната власт и ги вклучува основниот буџет, буџетот на донации, буџетот на заеми и буџетот на самофинансирачки активности;
- 6. Фондови**, во смисла на овој закон, се: Фондот за пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, Фондот за здравствено осигурување на Македонија, Фондот за магистрални и регионални патишта и Агенцијата за вработување на Република Македонија;
- 7. Буџет на фонд** е годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства за финансирање на активностите на фондот утврдени со закон;
- 8. Буџет на општините** е годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства и ги вклучува основниот буџет, буџетот на дотации, буџетот на донации, буџетот на заеми и буџетот на самофинансирачки активности;

9. Основен буџет е годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства со буџетот за финансирање на основните надлежности на буџетските корисници;

10. Буџет на донации е годишен план на приходите од донации и одобрените средства кои се користат строго наменски и согласно со договор склучен со донаторот;

11. Буџет на дотации е годишен план на приходите од дотации и одобрените средства кои се користат за финансирање на надлежностите на општината, за финансирање конкретна намена, надлежност, програми и инвестициони проекти;

12. Буџет на заеми е годишен план на приливи од заеми и одобрените средства кои се користат за финансирање на надлежност, програми и проекти;

13. Буџет на самофинансирачки активности е годишен план на приходите од активностите на буџетските корисници, односно единките корисници кои се дополнителни на основните активности дефинирани со закон и на одобрените средства;

14. Функционална област е збир на надлежности утврдени со закон кои буџетските корисници ги извршуваат во рамките на една област согласно со функционалната класификација;

15. Носител на функционална област е раководителот на буџетскиот корисник со највисок хиерархиски статус во функционалната област;

16. Одобрени средства со буџетот (во натамошниот текст: одобрени средства) претставуваат годишен максимален износ на право на трошење за буџетскиот корисник за утврдената намена;

17. Преземени обврски се обврски кои произлегуваат од склучени договори, нарачки и други документи кои предизвикуваат обврски за плаќање во некој иден период;

18. Расходи се сите плаќања (одливи) од буџетите за одобрени намени освен отплатата на главнината на заемите;

19. Други одливи се плаќањата за отплата на главнина на заеми;

20. Долгорочни права на трошење се утврдени средства кои се одобруваат во буџетите за наредните години;

21. Приходи се даноци и други задолжителни плаќања утврдени со закон, приливи кои произлегуваат од сопственост на средства (камата, дивиденда, закупнина и слично), надоместоци за дадени добра или услуги, подароци, донации, субвенции и трансфери;

22. Други приливи се приливи од заеми, продажба на капитални средства, издадени државни хартии од вредност и друго;

23. Донации се неповратни средства добиени од влади на други држави или меѓународни организации, како и од домашни или странски правни или физички лица кои се користат за тековни или капитални расходи, согласно со условите и намените договорени со донаторот;

24. Дотации се трансфери од Буџетот на Република Македонија до буџетот на општината;

25. Заеми се повратни средства добиени по основа на задолжување кај домашни и странски заемодавачи, согласно со критериумите, постапките и со условите пропишани со закон;

26. Задолжување претставува постапка за создавање на финансиски обврски со склучување на договор за заем, издавање на државни хартии од вредност и обврски по активирани државни гаранции;

27. Буџетска класификација е хиерархиски приказ на шифрите наменети за класифицирање на функциите, организационите единици, активностите и економските трансакции на единствен и конзистентен начин;

28. Буџетски дефицит е негативна разлика меѓу планираните, односно наплатените приходи и одобрените средства, односно расходи;

29. Буџетски суфицит е позитивна разлика меѓу планираните, односно наплатените приходи и одобрените средства, односно расходи;

30. Трезор е организациона единица при Министерството за финансии која управува со Трезорската сметка и со други сметки на државата, а врши и други активности;

31. Трезорска сметка е сметка или систем на сметки управувани од страна на Трезорот, преку која се врши евиденција на наплатата на сите приливи и се извршуваат сите одливи на Буџетот на Република Македонија, на буџетите на општините и други институции согласно со закон;

32. Трезорска главна книга е официјален запис на податоците и трансакциите во врска со одобрените средства со буџетот, правото за трошење, пријавените преземени обврски, приливите и одливите за фискалната година на Буџетот на Република Македонија, на буџетите на општините и на другите институции согласно со закон;

33. Правото за трошење е распределба на дел од одобрените средства со буџетот на буџетскиот корисник и единката корисник, што произлегува од одобрените квартални и месечни финансиски планови;

34. Програма е збир од поврзани сродни активности и проекти насочени кон остварување на заедничка цел или цели и

35. Потпрограма е активност или проект кој е составен дел на програмата.

Буџетски начела

Член 3

Постапката за изготвување, донесување и извршување на Буџетот на Република Македонија и буџетите на општините, како и известувањето за извршување на истите се заснова на начелата на транспарентност, одговорност, законитост, економичност, ефикасност и ефективност.

Усогласеност на законската регулатива

Член 4

Одредбите на друг закон во врска со остварувањето на приходите и другите приливи, расходите и другите одливи во буџетот, треба да бидат во согласност со овој закон.

Фискална година

Член 5

Буџетот на Република Македонија и буџетите на општините се однесуваат за период од една фискална година која изнесува 12 месеца и започнува од 1 јануари, а завршува на 31 декември.

План на приходи и други приливи

Член 6

(1) Планираните приходи и другите приливи се основа за утврдување на одобрените средства со буџетот.

(2) Планираните приходи и другите приливи се приходите и другите приливи на основниот буџет, приходите на буџетот на самофинансирачките активности, приходите на буџетот на донации, приходите на буџетот на заеми и приходите и другите приливи на буџетите на фондовите и на општините.

Одобрени средства со буџетот

Член 7

(1) Буџетите од членот 2 на овој закон ги содржат одобрените средства по буџетски корисници и утврдени намени кои се однесуваат на финансирање на тековните, капиталните и другите расходи на буџетските корисници и нивните единки корисници за извршување на активностите претставени преку програми и потпрограми.

(2) Буџетските корисници не смеат да преземаат обврски или да направат расходи над одобрените средства со Буџетот на Република Македонија и буџетот на општината.

(3) Неискористените одобрени средства со буџетот престануваат да важат на 31 декември во тековната фискална година.

Средства од фондовите на Европската унија

Член 8

Министерството за финансии е надлежно за управување со средствата добиени од Буџетот на Европската унија, согласно со одредбите и правилата на Европската унија за финансирање и склучување на договори.

Член 9

(1) Средствата од структурните и кохезиони фондови на Европската унија, како и соодветни помошти и програми на Европската унија се составен дел на буџетите и се прикажуваат одделно преку планови на приходи и одобрени средства по програми и потпрограми.

(2) Одобрените средства од основниот буџет наменети за кофинансирање се прикажуваат во буџетот преку соодветна програма, односно потпрограма.

(3) Средствата од ставот (2) на овој член се долгорочна финансиска обврска на Република Македонија, односно на општината и се користат за време на траењето на проектот.

Долгорочни права на трошење

Член 10

(1) Во буџетите се утврдуваат и долгорочните права за трошење во наредните фискални години.

(2) Износот на потребните средства за долгорочните права на трошење се утврдува врз основа на преземените обврски по основа на склучени договори, преземени обврски по основа на кофинансирање, договори за задолжување, одлуки за емисии на државни хартии од вредност и обврски по однос на стекнато членство на Република Македонија во меѓународни финансиски институции.

Резерви

Член 11

(1) Во рамките на централниот буџет, односно на буџетот на општината се планираат средства за непредвидени случаи како постојана и тековна буџетска резерва.

(2) Планираните средства за непредвидени случаи се наменети за покривање на расходи во случај на виша сила, елементарни непогоди и други непредвидени случаи, како и за програми кои во текот на подготовката на буџетите не можеле да бидат планирани.

(3) Постојаната и тековната буџетска резерва не можат да надминат 3% од вкупните тековни расходи на буџетот.

Задолжување

Член 12

Критериумите, начинот, условите, ограничувањата и постапката за задолжување се утврдуваат согласно со закон.

Буџетски класификации

Член 13

(1) Буџетските класификации се користат за идентификување на специфичните намени на буџетските средства, за контрола на наменското користење на одобрените средства со буџетот при извршувањето на буџетот и за изготвување на потребните анализи, извештаи и годишната сметка.

(2) Буџетски класификации од ставот (1) на овој член се:

- **организациона класификација** која претставува структура на шифри за класифицирање на буџетските корисници и нивните структурно

подредени единици во хиерархиската организациона структура на државата,

- **економска класификација** која претставува структура на шифри за класифицирање на планирани и реализирани приходи и приливи, одобрени средства со буџетот, права за трошење, преземени обврски и реализирани расходи и одливи,

- **функционална класификација** која претставува класификација на функциите на централната власт и општините согласно со прифатената меѓународна класификација пропишана од страна на Обединетите нации и

- **програмска класификација** која претставува структура на шифри за класифицирање на програмите и потпрограмите утврдени со буџетот.

(3) Министерот за финансии ги пропишува буџетските класификации од ставот (2) на овој член.

II. ПОДГОТОВКА НА БУЏЕТИТЕ

Основа за подготвување на буџетите

Член 14

(1) Основа за подготвување на буџетите се стратешките приоритети на Владата на Република Македонија, Фискалната стратегија, предлогот на стратешките планови на буџетските корисници и буџетската политика, како и приоритетите на општините.

(2) Министерот за финансии е одговорен за подготвување на Буџетот на Република Македонија и за неговото доставување до Владата на Република Македонија.

(3) Градоначалникот е одговорен за подготвување на буџетот на општината и за неговото доставување до советот на општината.

Стратешки приоритети на Владата

Член 15

(1) Владата на Република Македонија ги утврдува стратешките приоритети за наредната година, најдоцна до 15 април во тековната година.

(2) Стратешките приоритети на Владата на Република Македонија како збир на цели и иницијативи, буџетските корисници на централната власт и фондовите, задолжително ги вклучуваат во своите буџети преку владини програми и потпрограми.

(3) Буџетските корисници изготвуваат тригодишен стратешки план во кој се содржани програми и активности за остварување на стратешките приоритети на Владата на Република Македонија, како и целите и приоритетите на буџетскиот корисник за тој период.

Фискална стратегија

Член 16

(1) Министерството за финансии изготвува Фискална стратегија за среднорочен период од три години со која ги предлага насоките и целите на фискалната политика и ги утврдува износите за главните категории на проценетите приходи и одобрените средства за тој период.

(2) Фискалната стратегија ја донесува Владата на Република Македонија најдоцна до 31 мај во тековната фискална година.

Содржина на Фискалната стратегија

Член 17

Фискалната стратегија ги содржи:

- 1) основните економски претпоставки и насоките за изготвување на предлог на буџетот на Република Македонија;
- 2) процената за висината на приходите, расходите и финансирањето на буџетот за тековна фискална година;
- 3) процената за висината на приходите, расходите и финансирањето на буџетот на среден рок од три години и
- 4) другите потребни податоци.

Утврдување на максимални износи на одобрени средства

Член 18

(1) Министерството за финансии врз основа на Фискалната стратегија на Владата на Република Македонија ја предлага максимални износи на одобрени средства за наредната фискална година по функционални области на централната власт и за фондовите.

(2) Владата на Република Македонија ги утврдува максималните износи на средствата од ставот (1) на овој член, најдоцна до крајот на мај во тековната фискална година.

Буџетски циркулар

Член 19

(1) Врз основа на усвоената Фискална стратегија и утврдените максимални износи на одобрени средства, Министерството за финансии најдоцна до 15 јуни, до носителите на функционалната област и на фондовите, доставува инструкции во форма на Буџетски циркулар (во натамошниот текст: Циркулар) заради доставување на барање за изготвување на предлог на буџетот.

(2) Носителот на функционална област го доставува Циркуларот до буџетските корисници од соодветната област, а буџетските корисници и фондовите до единките корисници.

(3) Министерството за финансии го доставува Циркуларот најдоцна до 30 септември до градоначалникот на општината.

Содржина на Буџетски циркулар за Буџетот на Република Македонија

Член 20

(1) Циркуларот ги содржи следниве елементи за изготвување на предлог на Буџетот на Република Македонија:

- проекција на макроекономските агрегати содржани во усвоената Фискална стратегија,
- утврдени стратешки приоритети на Владата со предлог на тековни програми и потпрограми на Владата,
- максимални износи на одобрени средства по функционални области на централната власт и фондовите утврдени од Владата на Република Македонија,
- упатства и насоки за подготвување на предлог на буџетските барања и други потребни информации.

(2) Носителот на функционалната област е одговорен за распределба на максималните износи на одобрени средства за другите буџетски корисници кои се во рамките на таа функционална област.

(3) При распределба на максималните износи на одобрени средства, носителот на функционалната област во согласност со стратешките приоритети на Владата ги распределува средствата во предлогот на буџетското барање.

(4) Распределениот максимален износ на одобрени средства за функционалната област се однесува за буџетските корисници и единките корисници од соодветната област.

Буџетски циркулар за општините

Член 21

Буџетскиот циркулар на општините ги содржи следниве елементи:

- информациите за тековните и проценетите макроекономски индикатори во Република Македонија,
- информацијата за процена на приходите во буџетската година кои се распределуваат меѓу Буџетот на Република Македонија и општините,
- стратешките приоритети на Владата на Република Македонија,
- посебните параметри кои ќе се користат за распределување на одобрениот удел од приходите од ДДВ на општините и
- информациите за одлуките на Владата на Република Македонија за наменски дотации, блок дотации и други дотации за општините утврдени со закон.

Доставување на буџетските барања

Член 22

(1) Буџетските корисници на централната власт и фондовите изготвуваат предлог на буџетско барање согласно со упатствата и насоките содржани

во Циркуларот за основниот буџет, буџетот на донации, буџетот на заеми и буџетот на самофинансирачки активности.

(2) Во согласност со упатствата и насоките содржани во Циркуларот, буџетските корисници на централната власт и фондовите изготвуваат предлог на буџетско барање за своите активности опфатени во програми, потпрограми и стратешки планови и го доставуваат до носителите на функционалните области.

(3) Носителите на секоја функционална област и раководителите на фондовите, предлогот на буџетските барања и предлогот на стратешките планови ги доставуваат до Министерството за финансии, најдоцна до 15 август во тековната година.

(4) За буџетските корисници кои не доставиле буџетско барање, носителот на функционалната област во нивно име го изготвува буџетското барање.

(5) За носителите на функционалната област на централната власт и фондовите кои не доставиле буџетско барање во рокот предвиден во ставот (3) од овој член, Министерството за финансии во нивно име изготвува предлог на буџет.

Содржина на буџетското барање

Член 23

Буџетското барање содржи:

- пополнет Циркулар,
- стратешки план на буџетскиот корисник за наредната фискална година,
- план за јавни набавки,
- образложение на барањето за нови капитални проекти,
- образложение на барањето за продолжување на капитални проекти за наредната фискална година и
- други информации согласно со упатствата и насоките содржани во циркуларот.

Усогласување на буџетските барања

Член 24

(1) Министерството за финансии врши проверка на усогласеноста на предлогот на буџетските барања од аспект на утврдените максимални износи на одобрени средства за функционалната област на централната власт и фондовите, со насоките и упатствата содржани во Циркуларот, како и од аспект на ефикасноста, приоритетноста и рационалноста на барањето.

(2) Предлозите на буџетските барања кои не се во согласност со ставот (1) од овој член, се враќаат на усогласување. Усогласените буџетски барања, од носителот на функционалната област и раководителот на фондот се доставуваат до Министерството за финансии најдоцна во рок од седум дена од денот на враќањето на предлогот на буџетското барање.

(3) Министерството за финансии во случај кога во рокот предвиден од ставот (2) на овој член не добие усогласени буџетски барања го доставува

предлогот на буџетот на Република Македонија до Владата на Република Македонија.

(4) Во предлогот на буџетот на Република Македонија доставен до Владата на Република Македонија, се прикажува бараниот износ од носителот на функционалната област на централната власт и фондовите и предложениот износ од Министерството за финансии.

Корекција на максимално утврдените износи на одобрени средства

Член 25

(1) Министерството за финансии во случај на ревидирање на макроекономските индикатори, врши соодветна корекција на буџетската политика и на максимално утврдените износи на одобрени средства по функции на централната власт и фондовите.

(2) Во случај кога е потребна корекција на максимално утврдените износи на одобрени средства по функции на централната власт и фондовите за повеќе од 10%, Министерството за финансии го известува раководителот на буџетскиот корисник, односно носителот на функционалната област за потребата од вршење на соодветните корекции во буџетското барање.

(3) За извршените корекции на максимално утврдените износи на одобрени средства, Министерството за финансии ја известува Владата на Република Македонија.

Обврска за процена на фискални импликации при предлагање на прописи и акти

Член 26

(1) Буџетските корисници при предлагање на прописи и други акти, до Владата на Република Македонија задолжително доставуваат и пополнет образец за процена на фискалните импликации.

(2) Врз основа на образецот од ставот (1) на овој член Министерството за финансии до Владата на Република Македонија доставува мислење за предложените прописи и други акти.

Преземање обврски по донесувањето на годишниот буџет

Член 27

По исклучок на членот 7 став (2) од овој закон, доколку во текот на фискалната година, после донесувањето на буџетот е неопходно преземање на обврски над одобрените средства со буџетот, Владата на Република Македонија одлучува за преземањето на обврските и предлага извори на средства за нивно финансирање.

Дополнителни фискални импликации врз општинските буџети

Член 28

Собранието на Република Македонија или Владата на Република Македонија, доколку по донесувањето на буџетите на општините донесе прописи и други акти кои предизвикуваат дополнителни фискални импликации врз буџетите на општините, во истите задолжително се наведува изворот за финансирање.

III. ДОНЕСУВАЊЕ НА БУЏЕТИТЕ

Предлог на буџетот на Република Македонија

Член 29

(1) Министерството за финансии доставува предлог на буџетот на Република Македонија до Владата на усвојување најдоцна до 1 ноември во тековната година.

(2) Предлогот на буџетот на Република Македонија содржи:

- резиме на макроекономските индикатори, економските политики (вклучувајќи ја политиката за јавни инвестиции),
- резиме на програмите на Владата вклучени во буџетот,
- резиме на програмите на буџетските корисници вклучени во буџетот,
- резиме на предлогот на буџетот по функционална класификација, економска класификација и по програми на Владата,
- предложен план на приходи и други приливи и одобрени средства за буџетските корисници од прва линија по ставки, програми и потпрограми и по буџети, односно извори на финансирање,
- среднорочна буџетска рамка вклучувајќи ги планираните приходи и други приливи и очекуваните одобрени средства, по функционалните области на централниот буџет и на фондовите,
- среднорочните преземени обврски по основа на кофинансирање, за програмите на Владата со прикажување на преземените обврски за буџетското учество за активностите кои се финансираат од донации и заеми,
- податоци за капиталните инвестициони проекти по програми,
- податоци за ненамирениот долг на почетокот и на крајот од годината, вклучувајќи го новиот долг и планираната отплата на истиот и
- други потребни податоци.

Доставување на предлог на буџетот на Република Македонија до Собранието

Член 30

(1) Владата предлогот на буџетот на Република Македонија го доставува до Собранието на Република Македонија најдоцна до 15 ноември во тековната година.

(2) Собранието на Република Македонија не може да го разгледува предлогот на буџетот на Република Македонија пред да поминат 20 дена од денот кога истиот бил доставен до Собранието на Република Македонија.

(3) Собранието на Република Македонија го донесува Буџетот на Република Македонија најдоцна до 31 декември.

(4) Министерот за финансии го презентира предлогот на буџетот на Република Македонија во Собранието на Република Македонија.

(5) Во постапката на донесување на Буџетот на Република Македонија, секое зголемување на предложените одобрени средства мора да биде проследено со соодветно намалување на други предложени одобрени средства. Резервата во предлогот на буџетот не може да се намали со цел за зголемување на друга ставка на одобрени средства.

Донесување на буџетите на општините

Член 31

Содржината и постапката за донесување на буџетите на општините е пропишана со закон.

Времено право на трошење

Член 32

(1) Во случај кога Буџетот на Република Македонија за наредната година не е донесен до 31 декември во тековната година, Министерството за финансии одобрува користење на средства месечно најмногу до една третина од вкупните извршени расходи во првиот квартал од претходната фискална година најдоцна до 31 март, имајќи ги предвид готовинските текови. Во текот на овој период не се преземаат обврски и не се извршуваат расходи за нови програми.

(2) Во случај од ставот (1) на овој член со донесувањето на Буџетот на Република Македонија, сите одобрени средства за тековната година кои дотогаш биле искористени ќе бидат вклучени во донесениот буџет.

IV. УПРАВУВАЊЕ СО БУЏЕТИТЕ

Флексибилност на буџетите

Член 33

(1) Министерството за финансии води евиденција на одобрените средства со Буџетот на Република Македонија и со буџетите на општините во Трезорската главна книга.

(2) Буџетските корисници во тековната фискална година можат да вршат пренамена во рамките на одобрените буџети.

(3) Пренамената од ставот (2) на овој член за буџетските корисници од централната власт и за фондовите ја одобрува Министерството за финансии, а за општините ја одобрува советот на општината. Пренамените кои се однесуваат на владините програми и потпрограми ги одобрува

Владата на Република Македонија. За пренамени меѓу буџетските корисници на централната власт и меѓу фондовите одлучува Собранието на Република Македонија.

(4) За буџетските корисници од централната власт и за фондовите пренамените се однесуваат за сите одобрени средства меѓу програми и потпрограми, освен за владините и капиталните потпрограми и програми.

(5) Буџетските корисници од централната власт и фондовите со пренамени во тековната фискална година, можат да ги пренаменат одобрените средства со буџетот на ниво на програма најмногу до 15%.

(6) По исклучок на ставот (3) од овој член буџетскиот корисник и фондот не можат да вршат пренамена на буџетот со која се:

зголемува буџетот одобрен за плати и надоместоци и

намалуваат одобрените средства за одредени капитални потпрограми.

Намалување или зголемување на одобрените средства

Член 34

(1) Буџетските корисници кои имаат буџет на донации, буџет на заеми, буџет на дотации и/или буџет на самофинансирачки активности, во случај кога планираните приходи и другите приливи не се реализираат, доставуваат барање за намалување на планот на приходите и другите приливи и планот на одобрените средства во овие буџети.

(2) Буџетските корисници од централната власт и фондовите, барањата за намалување ги доставуваат до Министерството за финансии, а за општините, градоначалникот доставува барање за намалување до советот на општината.

(3) По исклучок на ставот (1) од овој член Министерството за финансии може во име на буџетскиот корисник на централната власт и фондовите да изврши намалување на планираните приходи и другите приливи.

(4) Буџетските корисници кои имаат буџет на донации, буџет на заеми, буџет на дотации и/или буџет на самофинансирачки активности, во случај кога приходите и другите приливи се реализираат над планираниот износ, доставуваат барање за зголемување на планот на приходите и другите приливи и планот на одобрени средства во овие буџети.

(5) Буџетските корисници од централната власт и фондовите, барањата за зголемување ги доставуваат до Министерството за финансии, а за општините градоначалникот доставува барање за зголемување до советот на општината.

Одобрена на средства од донации

Член 35

Буџетските корисници при склучување на договор за донација се должни да го известат Министерството за финансии и органот надлежен за евроинтеграции за висината на донацијата, износите кои ќе се користат во тековната и наредните фискални години, како и потребните средства за кофинансирање.

Буџетските корисници се должни, на месечна основа, да доставуваат податоци до Министерството за финансии за користење на средствата од донациите.

Податоците од ставот (2) на овој член се доставуваат на образец чија содржина и форма ги пропишува министерот за финансии.

Измени и дополнувања на буџетите

Член 36

(1) Министерството за финансии ја следи реализацијата на планот на приходите и другите приливи на основниот буџет од Буџетот на Република Македонија, а градоначалникот на општината на основниот буџет на општината.

(2) Министерството за финансии, односно градоначалникот на општината, во случај кога очекуваните приходи и други приливи се реализираат на пониско ниво од одобрените план, но не повеќе од 5%, ги намалуваат одобрените средства на основните буџети.

(3) Министерството за финансии, односно градоначалникот на општината, во случај кога очекуваните приходи и други приливи на основните буџети се реализираат на повисоко ниво од одобрените план, но не повеќе од 5%, можат да извршат дополнителни отплати на главнина и камати.

(4) Доколку отстапувањето од планот на приходите и другите приливи од ставовите (2) и (3) на овој член е повисоко од 5%, на предлог на Министерството за финансии, Владата на Република Македонија до Собранието на Република Македонија доставува измени и дополнувања на Буџетот на Република Македонија (ребаланс на буџетот), односно градоначалникот доставува измени и дополнувања на буџетот на општината до советот на општината.

V. ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТИТЕ

Член 37

(1) Извршувањето на буџетите опфаќа наплата и евидентирање на приходи и други приливи во согласност со планот на приходи, како и извршување на плаќања во согласност со одобрените средства.

(2) При извршување на буџетот потребно е ефективно и ефикасно да се исполнат целите на буџетската програма преку транспарентни процедури.

(3) Ефективноста е остварување на поставените цели во согласност со буџетот во предвидените рокови, а ефикасноста е остварување на истите со користење на минимален износ на средства.

(4) Наплатата на приходите и другите приливи се врши согласно со закон.

Трезор

Член 38

(1) Трезорот ги врши следниве работи:

- управува со Трезорската сметка и другите сметки на државата, отворени од страна на Министерството за финансии,
 - води Трезорска главна книга,
 - води Регистар на буџетските корисници и единки корисници,
 - води буџетско сметководство за приходите и расходите на Буџетот на Република Македонија,
 - води евиденција за наплатата на приходите и другите приливи на Трезорската сметка и врши распределба по корисници,
 - врши поврат на погрешно или повеќе уплатени приходи кои се во надлежност на Министерството за финансии и спроведува налози за поврат на погрешно или повеќе уплатени приходи кои се во надлежност на други институции,
 - води евиденција на извршените расходи и другите одливи на Трезорската сметка,
 - води евиденција на преземените обврски од страна на буџетските корисници и единките корисници на централната власт,
 - води евиденција за достасани ненамирени обврски на буџетските корисници,
 - ги предлага и се грижи за спроведување на процедурите за трезорско работење на буџетските корисници и единките корисници,
 - подготвува класификација на потсметки во рамките на Трезорската сметка,
 - ги предлага формата и содржината на обрасците за плаќања што ги користат буџетските корисници и единките корисници,
 - изготвува дневни и периодични извештаи за наплатата на приходите и реализација на расходите на Буџетот на Република Македонија, според домашни и меѓународни стандарди,
 - подготвува проекции на приходите и другите приливи и расходите и другите одливи на Трезорската сметка и другите сметки на државата и управува со нивната ликвидност,
 - одобрува годишни финансиски планови по квартали и квартални финансиски планови по месеци,
 - ги извршува налозите по основа на решенија за присилна наплата доставени од Народната банка на Република Македонија кои ја задолжуваат Трезорската сметка и
 - ги известува корисниците и единките корисници за прометот и состојбата на нивните сметки.
- (2) Начинот на трезорското работење поблиску го пропишува министерот за финансии.

Сметки на буџетските корисници и единките корисници

Член 39

(1) За управување со финансиските средства на Буџетот на Република Македонија, буџетите на општините, како и за сите други финансиски средства на државата, Министерството за финансии отвора Трезорска сметка во Народната банка на Република Македонија.

(2) Министерството за финансии покрај Трезорската сметка може да отвори и други сметки кај носител на платен промет за одделни финансиски средства за кои е потребно посебно оперативно извршување и следење.

(3) За девизните средства од донаторите и за другите девизни средства кои ги поддржуваат активностите на буџетските корисници и единките корисници истите отвораат девизни сметки во Народната банка на Република Македонија по претходна согласност од Министерството за финансии.

(4) При отворање на девизните сметки од ставот (3) на овој член буџетските корисници и единките корисници отвораат коресподентна сметка во рамките на Трезорската сметка.

(5) Поблиски прописи за начинот на отворање на девизни сметки пропишува министерот за финансии.

Член 40

(1) Во рамките на Трезорската сметка, како посебни потсметки, се водат сметките на буџетските корисници и единките корисници и на други институции согласно со закон.

(2) Носителите на платен промет не смеат да отвораат сметки или да прифатат депонирање на средства на корисниците и институциите од ставот (1) на овој член.

(3) Буџетските корисници и единките корисници ги отвораат сметките од ставот (1) на овој член, согласно со изворот на финансирање, односно нивните буџети.

(4) Билансот на Трезорската главна книга и билансот на Трезорската сметка се усогласуваат на редовна основа.

Приходи и други приливи наплатени од буџетските корисници и единките корисници

Член 41

(1) Сите приходи и други приливи на буџетските корисници и единките корисници се уплатуваат на трезорската сметка и се евидентираат на соодветни сметки во Трезорската главна книга.

(2) Буџетските корисници и единките корисници се одговорни за наплата на приходите кои ги остваруваат од вршење на работите од својата надлежност/дејност.

(3) Приходите од ставот (2) на овој член се евидентираат на посебните сметки од членот 40 став (3) на овој закон.

(4) Неискористените приходи од посебните сметки од ставот (3) на овој член, на крајот на фискалната година се пренесуваат за користење во наредната година.

(5) Буџетските корисници се должни да вршат контрола на наплатените приходи и извршените уплати на Трезорската сметка од страна на единките корисници.

Користење на одобрените средства со буџетите

Член 42

(1) Буџетските корисници по усвојување на буџетот изготвуваат годишен финансиски план по квартали за користење на одобрените средства.

(2) Буџетските корисници кои имаат единки корисници, доставуваат извадок од буџетот во кој се содржани одобрените средства за секоја единка корисник. Единките корисници изготвуваат годишен финансиски план по квартали за користење на одобрените средства и го доставуваат до буџетскиот корисник преку кој се финансираат. Буџетскиот корисник изготвува консолидиран годишен финансиски план за користење на одобрените средства со буџетот.

(3) Во текот на годината буџетските корисници го распределуваат одобреното право за трошење по единки корисници, согласно со годишниот финансиски план.

(4) Буџетските корисници на централната власт до Министерството за финансии доставуваат годишен финансиски план по квартали за користење на одобрените средства со буџетот.

(5) Министерството за финансии ги распределува одобрените средства по квартали врз основа на доставените годишни финансиски планови од буџетските корисници, со цел за усогласување на расходите со динамиката на реализацијата на приходите, а притоа имајќи ја предвид сезонската природа на одредени расходи, како и спецификите на капиталните и инвестиционите проекти.

(6) За користење на одобрени средства во даден квартал, буџетските корисници доставуваат финансиски план по месеци.

Барања за плаќања

Член 43

(1) За извршување на плаќања, буџетските корисници и единките корисници доставуваат барање за плаќање до Трезорот.

(2) Трезорот врши контрола на доставените барања за плаќања на начин пропишан од министерот за финансии.

(3) Извршените плаќања се евидентираат во Главната книга на Трезорот.

Девизни плаќања

Член 44

Плаќањата во странска валута се вршат согласно со официјалната курсна листа на Народната банка на Република Македонија важечка на денот на плаќањето.

Евиденција на преземените обврски

Член 45

Буџетските корисници и единките корисници на централната власт се должни да ги пријавуваат преземените обврски заради нивно евидентирање во единствената база на податоци за преземени обврски во трезорот.

Одговорност за наменско користење на одобрените средства

Член 46

Буџетските корисници и единките корисници се должни средствата да ги користат наменски и не смеат да преземаат обврски над лимитот на одобрени средства со буџетот.

Преземање на обврски за наредни години

Член 47

(1) Во случај на преземање на обврски од страна на буџетските корисници и единките корисници, за чие плаќање е потребно користење на буџетски средства во наредни години, буџетските корисници претходно мора да обезбедат согласност.

(2) Буџетските корисници и единките корисници од централната власт согласноста од ставот (1) на овој член ја обезбедуваат од Министерството за финансии, а буџетските корисници и единките корисници на фондовите и општините согласноста ја обезбедуваат од надлежниот орган.

Користење на резервите

Член 48

(1) За користење на средствата од резервите од членот 11 на овој закон одлучува Владата на Република Македонија, односно советот на општината.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, за користење на средствата од резервите на централниот буџет одлучува министерот за финансии, но најмногу до износ од 150.000 денари.

(3) Одобрените средства од ставовите (1) и (2) на овој член се дополнителни права за трошење на буџетските корисници и единките корисници.

(4) Министерот за финансии и поднесува на Владата полугодишен и годишен извештај за користењето на средствата од резервите.

(5) Градоначалникот на општината му поднесува на советот на општината годишен извештај за користењето на средствата од резервите.

Користење на привремено слободните парични средства

Член 49

(1) Привремено слободните парични средства на Трезорската сметка и другите сметки на државата, Министерството за финансии може краткорочно да ги користи или да ги пласира со склучување на договор.

(2) Начинот и постапката за користење и пласирање на слободните парични средства ги пропишува министерот за финансии.

Постапка за исплата на плати за буџетските корисници и единките корисници на централната власт

Член 50

(1) Буџетските корисници на централната власт пред поднесување на барањата за плаќања за исплата на плати, доставуваат барање за одобрување на средства за плати до Министерството за финансии кое ги содржи бројот на вработени, структурата по квалификации и други потребни податоци. Барањето за одобрување на средства за плати мора да биде во согласност со одобриениот буџет по потпрограми и да се достави до Министерството за финансии два дена пред датумот на исплата на платата.

(2) Буџетските корисници од централната власт кои имаат единки корисници подготвуваат збирно барање за одобрување на средства за плати, врз основа на индивидуалните пресметки добиени од единките корисници, во рокот пропишан во ставот (1) од овој член.

Постапка за нови вработувања

Член 51

(1) Буџетските корисници и единките корисници на средства од Буџетот на Република Македонија, јавните претпријатија и јавно правните субјекти основани од централната власт, како и трговските друштва основани од Република Македонија, можат да вработуваат нови работници и да пополнуваат испразнети работни места само под услов, ако за тоа се обезбедени средства во Буџетот на Република Македонија, односно во финансиските планови за тековната фискална година. Притоа ќе се почитува принципот на соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците во Република Македонија.

(2) Буџетските корисници на средства од буџетите на општините можат да вработуваат нови работници и да пополнуваат испразнети работни места само под услов, ако за тоа се обезбедени средства во буџетите на општините. Притоа ќе се почитува принципот на соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците во општината.

(3) Министерството за финансии, односно градоначалникот на општината се должни во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето за вработување, писмено да ги извести институциите од ставовите (1) и (2) на овој член, за обезбедени средства за вработување.

(4) За обезбедените средства за вработување на државни службеници Министерството за финансии, односно градоначалникот на општината ќе даде писмено известување по претходно дадено позитивно мислење од Агенцијата за државни службеници на актите за систематизација.

VI. ЗАВРШНА СМЕТКА НА БУЏЕТИТЕ

Член 52

(1) Министерот за финансии најдоцна до 31 мај до Владата на Република Македонија ја доставува завршната сметка на Буџетот на Република Македонија на која претходно е извршена ревизија од Државниот завод за ревизија, како и извештајот на овластениот државен ревизор заедно со коментарите на Министерството за финансии. Кон завршната сметка на Буџетот на Република Македонија се приложуваат и завршните сметки на буџетите на општините.

(2) По утврдувањето на завршната сметка од страна на Владата на Република Македонија, истата се доставува за разгледување и донесување до Собранието на Република Македонија најдоцна до 30 јуни.

(3) Завршната сметка на буџетите на општините се донесува согласно со закон.

(4) Формата и содржината на завршните сметки од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

VII. ТРАНСПАРЕНТНОСТ НА БУЏЕТИТЕ

Полугодишен извештај за извршувањето на буџетот

Член 53

(1) Извештаите за извршувањето на Буџетот на Република Македонија се објавуваат на веб страницата на Министерството за финансии на месечна основа.

(2) Министерот за финансии најдоцна до 31 јули во фискалната година доставува до Владата извештај за извршувањето на Буџетот на Република Македонија за првите шест месеца.

(3) Кон извештајот за извршувањето на Буџетот од ставот (2) на овој член се приложува ажуриран извештај за макроекономските индикатори и проектираните приходи, преземени обврски и расходи за буџетската година.

(4) Извештајот за извршувањето на Буџетот од ставот (2) на овој член се објавува на веб страницата на Министерството за финансии.

(5) Извештајот за извршувањето на буџетот на општината се подготвува согласно со закон.

Член 54

(1) Буџетот на Република Македонија и завршната сметка на Буџетот на Република Македонија се објавуваат во "Службен весник на Република Македонија".

(2) Буџетот на општината и завршната сметка на буџетот на општината се објавуваат во службеното гласило на општината.

Сметководство и внатрешна ревизија

Член 55

Буџетските корисници и единките корисници се должни да водат сметководство и да вршат внатрешна ревизија согласно со закон.

VIII. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 56

Раководителот на буџетскиот корисник ќе се казни за прекршок со парична казна од 20.000 до 50.000 денари доколку:

- 1) буџетскиот корисник предлагач на пропис и друг акт нереално ги прикаже дополнителните фискални импликации врз Буџетот на Република Македонија (член 26 став (1));
- 2) не го извести Министерството за финансии за висината на донацијата, износите кои ќе се користат во тековната и наредните фискални години и на месечна основа не доставува податоци за користење на средствата од донациите (член 35);
- 3) отвора сметки надвор од Трезорската сметка (член 40);
- 4) не ги наплатува приходите од вршење на својата надлежност/дејност и истите не ги уплатува на соодветните сметки во рамките на Трезорската сметка (член 41 ставови (1) и (2));
- 5) буџетскиот корисник не врши контрола на единките корисници согласно со членот 41 став (5) од овој закон;
- 6) не ги пријавува преземените обврски заради нивно евидентирање во единствената база на податоци за преземени обврски во Трезорот (член 45);
- 7) средствата ги користи ненаменски и преземе обврски над лимитот на одобрени средства со Буџетот (член 46) и
- 8) преземе обврски за чие плаќање е потребно користење на буџетски средства во некоја наредна година или години, без претходна согласност (член 47).

Член 57

Со парична казна од 250.000 до 300.000 денари ќе се казни носител на платен промет, ако отвори сметки или прифати депонирање на средства на буџетски корисник или единка корисник.

IX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 58

(1) Министерот за финансии во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе ги донесе прописите предвидени со овој закон.

(2) До донесувањето на прописите од ставот (1) на овој член ќе се применуваат постојните прописи.

Член 59

Членовите 8 и 9 од овој закон ќе се применуваат со исполнувањето на условите за користење средствата.

Член 60

Со денот на примената на овој закон престанува да важи Законот за буџетите ("Службен весник на Република Македонија" број 79/93, 3/94, 71/96, 46/2000, 11/2001, 93/2001, 46/2002, 24/2003, 85/2003 и 96/2004).

Член 61

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се применува од 1 јануари 2006 година.